

УДК 007 : 304 : 94 (477+73)

ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙ ПАМ'ЯТІ УКРАЇНЦІВ США У НАПРЯМІ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ (на основі аналізу діаспорної періодики)

Леся Біловус

Тернопільський національний економічний університет
Україна, 46000, м. Тернопіль, вул. Львівська, 11
e-mail: Lesya_Bilovus@i.ua

Загально визнано, що головним чинником історичного процесу є творення, збереження та розвиток культури у широкому значенні цього слова, а тому національне самоствердження напряму залежить від включеності народу до світового культурного процесу, коли є змога вшанувати як свої культурні традиції, так і популяризувати модерні культурні здобутки свого народу. У цьому аспекті молодій державі допомогли та сприяють сьогодні численні культурні інституції діаспори у США: кафедри та дослідні центри при американських університетах, музеї, інститути української культури, мистецькі галереї, бібліотеки. Після поразки України у визвольних змаганнях початку ХХ ст. лише ці українські соціально-культурні установи залишилися єдиним джерелом українства. Зрештою, їх активність відіграла позитивну роль в обороні незалежності нашої держави та визнанні її міжнародною спільнотою. Через те, моніторинг їх діяльності, зокрема музеїв, у контексті збереження національної самості української громади США вважаємо актуальним, особливо зважаючи на сучасні глобалізаційні світові процеси.

Загалом різні аспекти функціонування української діаспори досліджували А. Атаманенко, С.М. Вдовенко, В.Б. Євтух [1-3], а особливості культурного життя українців за кордоном порушували у своїх працях Н. Мерфі, І. Недошитко, В. Піскун [4-6], питанню збереження національної ідентичності присвячені роботи Ю. Кондрашевської, В.І. Моцок, В.Ю. Макар, С.Д. Попик [7-8], однак діяльність музеїв ще не досліджувалася у контексті збереження національної ідентичності української діаспори на основі аналізу інформаційного україномовного простору США. Тому метою нашої статті є аналіз періодичних видань українців США на предмет діяльності найбільших діаспорних музеїв у напрямі збереження національної ідентичності нашої громади.

Із пресових матеріалів українських діаспорян у США про своє культурне життя доведу-

ємось про те, що майже у кожному регіоні, де є більш-менш чисельна громада українців, існує музей, а часом і не один, де зберігаються значні досягнення національної духовної культури нашого народу. Це, вважаємо, дуже позитивно, оскільки наша спільнота намагається проявити й утвердити свою активну присутність в Америці через інституції пам'яті. «Музейні заклади виступають активними комунікаційними чинниками, оперуючи не лише експліцитно на рівні предметів історії, науки, культури, освіти чи дозвілля, а й на імпліцитному рівні, торкаючи сфери влади, ідеології, системи цінностей, ідентичності тощо» [9]. Самі українці за кордоном вважають наявність таких установ дуже важливими, оскільки вони є корисні не тільки для старшого та навчання молодшого поколінь наших переселенців, а й для неукраїнців, бо об'єктивно інформують їх про тисячолітні культурні надбання українського народу.

Український музей у Нью-Йорку серед численних установ, що працюють над збереженням нашої ідентичності у США, займає особливе місце. Завдяки своїй діяльності: збиранню, зберіганню, експонуванню й інтерпретації предметів мистецької та наукової вартості, пов'язаних із українською культурою та історією, організації подорожуючих виставок, освітніх програм, публікацій – музей презентує нашу діаспору серед інших народностей, знайомить з історією українського народу, вчить молоде покоління шанувати минуле та традиції своїх предків.

Український музей у Нью-Йорку широко представлений різноплановими публікаціями в україномовній періодиці нашої діаспори у США. Автори статей відзначають досягнення музею: найбільша поза межами України етнографічна колекція українського народного одягу; найбільша у діаспорі образотворча колекція творів визначного українського художника Василя Кричевського та Никифора з Криниці; постійно зростаючі фонди; виставки мають величезний успіх у глядачів (українців,

американців, туристів) [10]. Загалом музей, крім значного членства, може похвалитися трьома відділами: народного мистецтва (представлені народний одяг, хатні речі, прикраси тощо), образотворчого мистецтва (представлено картинами, скульптурами, різьбленням та ін.) й архівно-історичний (колекції-збірки, фотографії, нумізматики, філателія, рідкісні книжкові видання).

Частина публікацій присвячена власне діяльності цієї інституції: через щорічні загальні збори, двомовний звіт членів Українського музею інформують про всі аспекти його діяльності, списки жертводавців і фінансовий стан [11, с. 1]. З опублікованих матеріалів можна зрозуміти, що самостійність України дуже вплинула на діяльність музею, можливо, навіть оновила її. Українські діячі культури почали приїжджати в УМ, який допомагав їм вперше вийти зі своїми творами на світовий форум, заприятелювати з американськими музеями та представниками мистецького середовища. Управа ж організації дістала змогу налагодити тісні контакти з українськими культурними діячами й установами, можливість користати з фондів останніх. УМ почав запрошувати до себе мистецтвознавців і приймати видатних українських митців, організовувати презентації видань українських письменників, ярмарки кінофільмів українських кінематографістів.

Український музей часто успішно проводить показ «Української моди», а також Літературні вечори, в якому беруть участь сучасні українські письменники, науковці презентують свої аналітичні праці. У його стінах відбуваються концерти, вистави.

У першу неділю після Дня праці у США – національний день бабусь і дідуся – музей запрошує останніх разом із онуками безкоштовно відвідати унікальні експозиції.

На окрему увагу заслуговує музичний проєкт високого рівня «Загадки вічності» під гаслом «Vach-Pinzel», мета якого «повернути до життя унікальні скарби мистецтва і зберегти їх для майбутніх поколінь» [12]. Концерт презентували талановиті діти з України. Проєкт народжувався у тривожний період Революції гідності, тож музичні композиції супроводжувалися доречними відео буремних подій Євромайдану, картин української землі та творчості Пінзеля.

Певна частина публікацій присвячена виставкам, що їх організовує УМ: скульптури Олександра Архипенка, картини та дереворити Якова Гніздовського, акварелі Бориса Ко-

сарєва, твори Любомира Медведя, роботи відомого художника-правозахисника Опанаса Заливахи, репродукції ікон роботи Петра Холодного, політичного плакату та карикатури, модерних творів Ілони Сочинської, експозиції «Перехрестя: Український модернізм 1910-1930 років», художнього оформлення книг (1920-1930-х рр.), творів дітей з України, писанок, вишивок, народного одягу, ткацьких виробів, декоративно-прикладного мистецтва, весільних строїв, мистецької творчості геніального Т. Шевченка, творчості с. Угринів на Сокальщині, виставка народного мистецтва Гуцульщини, вибраних творів образотворчого мистецтва з власної колекції, творів українських митців у США тощо, – про які зустрічаємо схвальні відгуки у пресі. Виставки, в основному, орієнтовані на українських емігрантів, які продовжують і пропагують культуру предків, знайомлячи громаду в Америці з творчістю українських митців.

До 80-річчя Голодомору-геноциду УМ організував дві виставки: «Віддайте хліб щоденний... Голодомор: тоталітарне вирішення» (містить офіційні документи, фотографії, урядові звіти, свідчення очевидців та архівні матеріали) і виставку творів Лідії Боднар-Балагутрак «Вічна пам'ять», де Голодомор представлений очима відомої американської мисткині українського походження. Практикує музей і мандрівні виставки, наприклад, «Історія української еміграції в Америці», підготовлена на основі архівних матеріалів до сторіччя поселення українців у США, чи «Втрачені архітектурні пам'ятки України».

З нагоди багатьох експозицій працівники установи готують ілюстровані каталоги, часто двомовні, де підкреслюється, що національна культура була і залишається невід'ємною частиною родинного та громадського життя українців. У сховищах українських музеїв є дуже багато скарбів українського мистецтва, про які світ не знає. Налагоджена співпраця між культурними установами в Україні та УМ дає можливість мешканцям і численним відвідувачам цього інтернаціонального мегаполісу ознайомитися із зразками давньої та сучасної української культури, експонувати праці талановитих митців України та діаспори. У свою чергу пресовий комітет УМ або його прихильники часто вміщують статті про митців, твори яких виставляються. Варто зазначити, що ці матеріали завжди дуже інформативні: біографія, періоди творчості, її контекст, соціальний, історичний і мистецький, фахова характеристика доробку.

Безперечно, така політика сприяє не тільки популяризації діяльності музею, а й робить творчість митців з України ближчою, зрозумілішою, доступною [12; 13].

Незважаючи на брак приміщень, УМ систематично проводить освітні курси, на які запрошують усіх охочих через оголошення у пресі: писання писанок, виготовлення герданів, різдвяних і новорічних прикрас, вишивання, святкової випічки й ін. Прикметно, що ці курси дуже часто відвідують неукраїнці. У крамниці музею та на різдвяних і великодніх ярмарках-продажах можна придбати ялинкові прикраси, традиційне українське печиво, писанки, вироби декоративного мистецтва, що дуже цінуються, бо є своєрідними авторськими витворами мистецтва, а також книги з різних сфер українського мистецтва і культури [14].

За час свого існування УМ через кращі зразки сучасного та народного мистецтва, архітектури зумів стати репрезентатором багатой та різноманітної української культури у світі, «продемонстрував потрібне знання, енергію та вмилу руку, щоби розвинути культурні зв'язки, щоби висвітлити наративи історії й щоби оформити наше розуміння візуальних культур українців минулого та сучасного, далеких і близьких світів» [15]. Крім того, ця інституція має великий вплив на життя української громади у США, натомість остання намагається, щоб наше національне «я» у національній культурній спадщині, що її привезли старші покоління через океан, було представлено якнайкраще, стало своєрідною амбасадю.

Не менш важливе місце у середовищі української громади у США й у публіцистичних матеріалах посідає **Український національний музей у Чикаго** – ще один анклав українства за океаном, що презентує його як одну з найстаріших і розвинених націй світу. Він належить до числа найстаріших інституцій пам'яті української діаспори.

Діяльність УНМ надзвичайно різноманітна – це справжній освітньо-культурний та науковий центр, де українці змогли мають змогу ідентифікувати себе, своє місце у світі, а також зберігають українську духовну спадщину. У ньому розміщені національні мистецькі шедеври, наукові та літературні твори, пожегнуті цій установі самими емігрантами, є також бібліотека та дуже солідний і упорядкований архів. УНМ є однією з тих установ, про які дуже часто пише преса не тільки української діаспори, а й шановані американські

видання, говорять в українських радіо- та телепередачах.

До 60-річчя УНМ редакція газети «Час і Події», як своєрідний представницький друкований орган установи, навіть започаткувала спеціальну рубрику під однойменною назвою, де знайомила читачів із цінними експонатами, що знаходяться у музеї-архіві. «Ми прагнемо досягнути і донести наступним поколінням еміграції дієве знання про нашу культуру, мову, традиції, набуте попередниками, у процесі духовно-громадської практики побудови омріяної України поза Україною, показати єдність українства у просторі і часі, у взаємності з іншими етнічними народами, що проживають в Америці» [16]. Тут є зали народного та декоративно-прикладного мистецтва, де стоять манекени ручної роботи у народних строях різних регіонів України, іконопису, нумізматики та філателії, української й американської історії, пам'яті жертв Голодомору, української еміграції, унікальні Кімната козацької слави та Кімната американського сенатора українського походження Володимира Дудича. Загалом нараховують приблизно 100 тисяч одиниць культурних пам'яток [17]. У мистецькій галереї установи постійно влаштовуються виставки, конференції, цікаві зустрічі, концерти. Газета «Час і Події» у рубриках «Українське Чикаго», «Культура» дуже часто вміщує статті М. Климчак, С. Іванишин-Угриної й інших щодо цих заходів, документуючи історію та традиції музею.

Проте, мабуть, найчастіше опубліковані матеріали висвітлюють саме мистецьку роль музею у житті української діаспори загалом та української громади Чикаго зокрема. Мова йде про музичні творчі вечори класичної та сучасної музики, експозиції традиційних і модерних ікон, мистецтвознавчі презентації, художні виставки як молодих, так і вже відомих художників як із середовища діаспори, так і з України. Автори обирають музей для комунікації зі своїми глядачами, роблячи, таким чином, саму установу частиною світового культурного простору. Публікації у діаспорній пресі та надані інтерв'ю зосереджують свою увагу на факті національних ознак, поєднання сучасного та традиційного українського мистецтва, що присутні у творчості будь-якого американського митця українського походження. У цьому вбачається й успіх таких художників, які збагатили американську культуру рисами незнаної для них української культури [18].

Від кінця грудня в інформаційному прос-

торі української діаспори з'являються матеріали щодо початку святкування УНМ різдвяних свят. У музеї, занурившись у традиційний світ української родини перед Різдвам, слухаючи коляди, спостерігаючи за прадавними ритуалами, або просто відвідавши музично-літературний вечір, присутні можуть посправжньому відчувати себе українцями, частиною свого народу, пізнати минуле. Так само велично установа відзначає і Великодні свята, коли влаштовуються майстер-класи писанкарства, виставки великодніх листівок і писанок, екскурсії для школярів. В опублікованих матеріалах з цього приводу в останні роки зазначається, що більшість відвідувачів у ці дні є навіть представники інших національностей, а тому автори застерігають українців від позиції стороннього глядача, а пропонують активніше включатися у такий культурний діалог у глобалізованому світі, через національну пізнавати культуру інших народів. У багатомільйонному Чикаго шлях до етнопізнання для останніх веде до УНМ, який не тільки презентує українську культуру, а сам є творцем її сучасності [19].

Не забуває УНМ і вшанувати дати трагічних сторінок в історії українського народу. До 80-річчя Голодомору як геноциду українського народу було проведено різні акції. Одну з них влаштувало вже молоде покоління. Її особливість визначалася віком самих організаторів – повідомлення про акцію поширювалось соціальними мережами, цим же способом було вирішено інформувати своїх американських друзів про Голодомор з метою перепосту, щоб охопити якомога більше респондентів і створити стійке суспільне бачення щодо цього питання. До відзначення Голодомору долучається і старше покоління. Виставка «Геноцид очима митців» презентувала художнє бачення теми двадцятьма митцями у різних культурних контекстах, а вечір-реквієм спонукав до роздумів над тим, що офіційне визнання Голодомору геноцидом є належна шана мільйонам тих, хто помер голодною смертю у «найгуманнішій» країні. УНМ у співпраці з Посольством України у США та Генеральним консульством України у Чикаго, за підтримки «Самопоміч» провів фотовиставку «Україна очима Національного географічного товариства», яка містила 40 світлин, зроблених фотографами «National Geographic» у період з 1918 до 2013 року в Україні. У свій час саме через це видання багато українців у діаспорі відкривали для себе історичну батьківщину. Оскільки сьогодні

наша держава – у центрі уваги світової спільноти, то виставка «Conflict Zone: Ukraine. Війна в Україні очима українських фотожурналістів» є об'єктивним висвітленням війни на сході, прагненням показати міжнародній спільноті правду про Україну [20].

Не забуває УНМ робити свій вклад й у етнопедagogіку, започаткувавши акцію «Казки з музейної скрині». Уже сам факт функціонування такого заходу, причому неодноразового, заслуговує на увагу. Схожа акція – «Скарби з музейної скрині» – організовується з метою презентувати вишиті сорочки з різних регіонів України. Для проведення таких заходів музей сьогодні використовує сучасні методи пabлісити: промоція експозицій, соціальні мережі, постери (двомовні), реклама. Марія Климчак, зокрема, дала інтерв'ю газеті «Час і події» про сакральну роль вишитої сорочки в українській культурі. Також установа влаштувала експозицію «Етностоліття шляхетного одягу»: народний одяг з різних етнографічних регіонів України демонстрували учасниці конкурсу «Міс українська діаспора». Гості також мали змогу побачити колекцію від Оксани Караванської – всесвітньовідомаї дизайнерки, що вирізняється яскравими рисами національної самобутності у своїх роботах. Ці заходи – «ретроспектива української вишивки та її відгомін у сучасній моді – вказують на щире бажання відроджувати та щиро популяризувати українську культуру і традиції» [21].

У вересні УНМ проводить свої два Дні відкритих дверей, покликаних сприяти культурній комунікації, вчоргове показати американцям Україну крізь призму її духовної спадщини. До уваги гостей етнографічна виставка предметів з усіх куточків України, експозиція, присвячена історії України, можливість відвідати книжковий ярмарок або купити собі вишиванку. Охочі також мають можливість зробити світлину у народному одязі на фоні української хати з петриківським розписом або помилуватися вправними іграми з шаблями учнів Школи бойового гопака імені І. Нечая [22]. Як свідчать друковані джерела, щороку музей відвідує дуже багато людей з різних країн, які знайомляться з культурою України крізь призму багатьох поколінь. Це є ще одним свідченням того, що українське культурне життя у США не є якоюсь закритою зоною, а українська діаспорна громада не замикається у своєму етнічному колі, а є відкритою для сприйняття іншими націями. До речі, кількість відвідувачів різко зросла після

2014 р., бо про Україну завдяки ЗМІ дізнався цілий світ. Працівники музею, у свою чергу намагаються правдиво подавати історію та сучасність нашої держави, протидіючи таким чином російській інформаційній війні, яка інтенсивно ведеться у світовому інформаційному просторі проти українців.

Як бачимо, два найбільші музеї української діаспори США є справжніми науково-культурними центрами на американському континенті, надзвичайно важливими у плані збереження не тільки сучасної нам історії, а й тих пам'яток, що їх свого часу привезли на американську землю українці, це, по суті, збереження історії української еміграції до США. Вони «не тільки засвідчують незгасаючу патріотичну енергію українців американського континенту, а й символізують постійну присутність нашого творчого потенціалу у світі. [...] забезпечують нові можливості для співпраці українських мистців і науковців різних континентів і для інтеграції їхніх здобутків у систему єдиної української національної культури» (І. Дзюба) [23].

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

- Атаманенко А. Українська діаспора: проблеми і напрями дослідження / А. Атаманенко // Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Історичні науки / відп. ред. І. Пасічник, Л. Винар, ред. А. Атаманенко. – Острого; Торонто; Нью-Йорк: Національний університет «Острозька академія», Світова Наукова Рада СКУ, Українське Історичне Товариство, 2005. – Вип. 5. – С. 5-20.
- Вдовенко С. Закордонне українство в національному державотворчому процесі: ідентифікація, організація, взаємодійності / С.М. Вдовенко; Національна академія держ. управління при Президентові України. – Чернівці: ЧДТУ, 2004. – 209 с.
- Євтух В. Закордонне українство / В.Б. Євтух [та ін.]; Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка, Національна академія держ. управління при Президентові України, Центр сучасного суспільства. – К.: ВІК, 2005. – 308 с.
- Мерфі Н. Українці в США: збереження національних та культурних традицій / Н. Мерфі. – Донецьк: Ноулджд, 2010. – 247 с.
- Недошитко І. Інформаційний простір українців у США / І. Недошитко // Гілея. – 2012. – Вип. 58. – С. 688-696.
- Піскун В.М. Українська політична еміграція й діаспора у XX столітті: форми культурного й інтелектуального узв'язання в країнах проживання / В.М. Піскун // Українство у світі: традиційність культури та спільнотні взаємини: [монографія] / [Піскун В.М., Ціпка А.В., Щербатюк О.В. та ін.]. – К.: ЗАТ «Нічлава», 2004. – 252 с.
- Кондрашевська Ю. Проблема збереження національної ідентичності української діаспори / Юлія Кондрашевська // Схід. – 2017. – № 1. – С. 64-69.
- Моцюк В. Українці та українська ідентичність у сучасному світі / В.І. Моцюк, В.Ю. Макар, С.Д. Попик. – Чернівці: Прут, 2005. – 400 с.
- Пошивайло І. Екологія музейного простору: реалії і перспективи (досвід України і США) [Електронний ресурс] / Ігор Пошивайло. – Режим доступу: <http://honchar.org.ua/p/ekolohiya-muzejnoho-prostogu-realiji-i-perspektyvy-dosvid-ukrajiny-i-ssha/>
- Геврик Т. Завершімо розбудову Українського музею в Нью-Йорку / Тит Геврик // Свобода. – 1992. – Ч. 29. – С. 2; Ч. 30. – С. 2; Катрій Ю. Будемо святою української культури / о. Юліан Катрій // Свобода. – 1995. – Ч. 207. – С. 2.
- Винник І. Справа Українського Музею / Іван Винник // Свобода. – 1996. – Ч. 79. – С. 2; 8 вересня – День бабусь і дідусів. Український музей запрошує // NOVA газета. – 2013. – № 35 (244). – С. 16.
- Галів М. Мистецтво як голос вічності / Микола Галів // Свобода. – 2014. – № 46. – С. 10.
- Виставка «Політичний плакат у Радянській Україні, 1919-1921» / Прес-служба Українського музею // Свобода. – 2013. – № 45. – С. 13; Виставка робіт Бориса Косарева // Міст. – 2011. – 29 грудня; Гнатенко С. Світ Л. Медведя: нові твори трьох циклів / Стефанія Гнатенко // Свобода. – 1992. – Ч. 34. – С. 4; Дві виставки в Українському музеї: До 80-річчя Голодомору-геноциду в Україні / Прес-служба Українського музею // Свобода. – 2013. – № 43. – С. 4-5; Корсун Л. Виставка художника-дисидента Опанаса Заливахи в Українському музеї в Нью-Йорку / Лідія Корсун // Час і Події. – 2011. – № 6. – 09 лютого; Корсун Л. Відлуння мистецького модернізму в Українському музеї в Нью-Йорку / Лідія Корсун // Час і Події. – 2007. – № 18. – 03 травня; Корсун Л. Помаранчевий кінотижень в Українському музеї в Нью-Йорку / Лідія Корсун // Час і Події. – 2010. – № 4. – 29 січня.
- Боруш К. Мистецтво творити різдвяні дарунки / Катерина Боруш // NOVA газета. – 2015. – № 47 (355). – С. 16.
- Рената Холод очолила управу Українського музею / Прес-служба Українського музею // Міст. – 2013. – 15 серпня.
- Климчак М. 60 років служіння українській культурі / Марія Климчак // Час і Події. – 2012. – № 40. – 03 жовтня.
- Городиський О. Український музей в Чикаго / Мгр. Орест Городиський // Свобода. – 1996. – Ч. 218. – С. 6; Кухар Л. Музей став українською візитівкою / Лариса Кухар // Свобода. – 2014. – № 23. – С. 7; Кухар Л. Український Національний Музей – ватра української духовної культури на берегах Мічигану / Лариса Кухар // Час і Події. – 2010. – № 39. – 29 вересня; Марусик Н. Український національний музей – скарбниця нашої духовності / Настасія Марусик // Час і Події. – 2011. – № 43. – 26 жовтня; Український Національний Музей у Чикаго // Свобода. – 1995. – Ч. 42. – С. 3.
- Відкриття виставки «Калейдоскоп яскравих образів і кольорів» в Українському національному музеї // Час і Події. – 2009. – № 18. – 07 травня; Іванишин-Угриня С. Від Любки Колесси до наших днів: концерт найкращих мелодій класичної музики в УНМ / Світлана Іванишин-Угриня / Час і Події. – 2013. – № 9. – 28 лютого; Іванишин-Угриня С. Найкращий метод збереження пам'яток сакральної культури – це популяризація / Світлана Іванишин-Угриня / Час і Події. – 2013. – № 28. – 11 липня; Іванишин-Угриня С. «Рідні мотиви» зазвучали з полотен та мозаїки в УНМ / Світлана Іванишин-Угриня / Час і Події. – 2013. – № 15. – 11 квітня; Климчак М. Богдан Божемський – сповідував «гуцульського духу» / Марія Климчак // Час і події. – 2010. – № 33. – 18 серпня; Климчак М. Виставка живопису Української Спілки Образотворчих Мистців Канади у Чикаго / Марія Климчак // Час і події. – 2007. – № 11. – 15 березня; Климчак М. Виставка творів Володимира Монастирського в Українському національному музеї / Марія Климчак // Час і події. – 2010. – № 43. – 27 жовтня; Климчак М. Виставка творів Олега Чуйка з Івано-Франківська у Чикаго / Марія Климчак // Час і події. – 2008. – № 51. – 17 грудня; Климчак М. Виставка творів Ореста Поліщука / Марія Климчак // Час і події. – 2009. – № 15. – 16 квітня; Климчак М. Перша виставка Володимира Ільчишина / Марія Климчак // Час і події. – 2011. – № 3. – 19 січня; Климчак М. Сад потаємних мрій Наталки Валенюк / Марія Климчак // Свобода. – 2013. – № 9. – С. 11; Климчак М. Травнева виставка львівських художників / Марія Климчак // Час і події. – 2012. – № 17. – 25 квітня; Пілецька-Декайло А. Виставка іконопису / Адріана Пілецька-Декайло // Час і Події. – 2006. – № 51. – 21 грудня; Фігель Н. Кожна виставка в Українському національному музеї – це свято / Наталія Фігель // Час і Події. – 2011. – № 31. – 03 серпня.
- Климчак М. Великодній настрій в Українському Національному Музеї / Марія Климчак // Час і Події. – 2013. – № 14. – 04 квітня; Кухар Л. Коляда під чужим небом / Лариса Кухар // Час і Події. – 2010. – № 6. – 10 лютого; Кухар Л. Український національний музей святкує Різдво / Лариса Кухар // Час і Події. – 2010. – № 51. – 22 грудня.
- Климчак М. «Conflict Zone: Ukraine. Війна в Україні очима українських фотожурналістів» / Марія Климчак //

Українське слово. – 2015. – 21 травня; Климчак М. Фотовиставку відкрили в музеї / Марія Климчак // Свобода. – 2014. – № 29. – С. 9.

21. Іванишин-Угриня С. Скарби з музейної скрині / Світлана Іванишин-Угриня // Час і Події. – 2012. – № 24. – 13 червня; Климчак М. Барви Буковини – виставка традиційного народного одягу кінця XIX-XX ст. в Українському Національному Музеї Марія Климчак // Час і Події. – 2007. – № 3. – 18 січня; Музейний бенкет з «Vyshyvanka Couture by Karavanska» / Прес-служба кредитівки «Самопоміч» // Час і Події. – 2014. – № 41. – 09 жовтня; Семенюк М. В Українському національному музеї стартувала акція «Казки з музейної

скрині» / Милана Семенюк // Час і Події. – 2013. – № 23. – 06 червня.

22. Климчак М. Будні Українського Національного Музею / Марія Климчак // Українське слово. – 2015. – 05 березня; Климчак М. Вісті з Українського Національного Музею / Марія Климчак // Час і Події. – 2009. – № 14. – 09 квітня; Климчак М. Музейне свято / Марія Климчак // Час і Події. – 2010. – № 37. – 15 вересня; Климчак М. Музейні Вісті / Марія Климчак // Час і Події. – 2006. – № 22. – 01 червня.

23. Світлична Н., Шуст М. Посвячення наріжного каменя Українського музею / Н. Світлична, М. Шуст // Свобода. – 1998. – Ч. 8. – С. 3.

Біловус Леся Діяльність інституцій пам'яті українців США у напрямі збереження національної ідентичності (на основі аналізу діаспорної періодики)

Стаття присвячена діяльності українських музеїв у США у контексті збереження національної ідентичності діаспори. Через аналіз україномовних періодичних видань («Свобода», «Час і Події», «Українське слово», «NOVAгазета», «Міст») розкрито основні аспекти роботи Українського музею у Нью-Йорку та Українського національного музею у Чикаго як науково-культурних центрів, які не тільки слугують зосередженню національної духовної культури, а й допомагають протидіяти асимілятивним та глобалізаційним чинникам.

Ключові слова: діаспора, періодичні видання, інформаційний простір, музей, культура, національна ідентичність

Билувус Леся Деятельность институтов памяти украинцев США в направлении сохранения национальной идентичности (на основе анализа диаспорной периодики)

Статья посвящена деятельности украинских музеев в США в контексте сохранения национальной идентичности диаспоры. Через анализ украиноязычных изданий («Свобода», «Время и События», «Украинское слово», «NOVAгазета», «Мост») раскрыты основные аспекты работы Украинского музея в Нью-Йорке и Украинского национального музея в Чикаго как научно-культурных центров, которые не только служат сосредоточию национальной духовной культуры, но и помогают протидействовать ассимилятивным и глобализационным факторам.

Ключевые слова: диаспора, периодические издания, информационное пространство, музей, культура, национальная идентичность

Bilovus Lesya The activity of memory institutions of the USA Ukrainians aimed at preserving national identity (based on the analysis of the Diaspora's periodicals)

The article is devoted to the activity of Ukrainian museums in the United States in the context of preserving Diaspora's national identity. The main aspects of functioning of the Ukrainian Museum in New York as well as the Ukrainian National Museum of Chicago have been revealed due to the analysis of Ukrainian periodicals («Svoboda», «Chas i Podii», «Ukrainske Slovo», «NOVAgazeta», «Mist»). It has been estimated that these museums serve as scientific, cultural and educational centers, which not only assist to the accumulation of the national spiritual culture, but also help to resist to assimilative and globalization factors through the elaborated system of activities. These institutions are very important in terms of preserving not only our modern history, but also the history of Ukrainian immigration to the USA. It has been established that Ukrainian cultural life in the USA is not some closed zone due to open communication policy of the surveyed memory institutions and the Ukrainian Diaspora community is not isolated in their ethnic circle, instead it is opened for the perception by other nations.

Keywords: Diaspora, periodicals, information space, museum, culture, national identity

Рецензенти:

Димчик Рафал, доктор історії, ад'юнкт
Тодоров І.Я., д.і.н., професор

Надійшла до редакції 05.05.2017 р.